

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 584/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia O., P., zastúpeného JUDr. P. R., s. r. o., K., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. P. R., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 1172/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia O. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2012 osobne doručená sťažnosť občianskeho združenia O., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. P. R., s. r. o., K., konajúca prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr.

P. R., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 1172/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že postupom okresného súdu (exekučného súdu, pozn.) v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „*odmietnutím rozhodnúť o pripustení sťažovateľa do predmetného exekučného konania*“.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že v napadnutom konaní vedenom okresným súdom «*podaním, ktoré bolo exekučnému súdu doručené dňa 4. 1. 2012 oznámil vstup do konania ako vedľajší účastník na strane povinného - spotrebiteľa a žiadal o odklad exekúcie vedenej pod sp. zn. 9 Er/1172/2010 a jej následné zastavenie. Listom zo dňa 5. 6. 2012 bolo združeniu O. oznámené, že „podľa § 93 ods. 1-4 O. s. p., ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh. V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktoré ho v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku, účastníkmi konania sú oprávnený a povinný, iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.“* V závere listu súd uviedol, že „na základe vyššie uvedeného vedľajší účastník môže vystupovať iba v sporovom konaní, v ktorom účastníci vystupujú v postavení navrhovateľa

a odporcu, teda podľa súčasnej právnej úpravy vedľajšie účastníctvo v exekučnom konaní nie je prípustné. “».

Sťažovateľ nesúhlasí s postupom okresného súdu v napadnutom konaní a uvádza, že gramatickým a logickým výkladom § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) *«možno dospieť k záveru, že zákonodarca vyslovene priznáva združeniam (pôsobiacim na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 1 predmetného zákona) postavenie účastníka konania nielen v prípade, ak je samotným navrhovateľom tzn. podá návrh na začatie konania vo veci samej ale aj v prípade, ak sa stane neskôr účastníkom už prebiehajúceho konania „byť účastníkom konania“.* Navyše zákonom o ochrane spotrebiteľa došlo k transformácii Smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES z 19. mája 1998 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov za účelom dosiahnuť maximálnu procesnú ochranu spotrebiteľa. *Predmetné ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa nerozlišuje medzi konaním exekučným a občianskym, preto nie je s ohľadom na zmysel tohto ustanovenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa možné a správne vykladať toto ustanovenie reštriktívne.* Navyše § 25 zákona o ochrane spotrebiteľa nepriznáva súdu právo preskúmať, či je združenie oprávnené vstúpiť do konania nakoľko mu vyslovene priznáva toto právo len pri podávaní návrhu na začatie konania... (bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania). *Postup titulného súdu je v danom prípade formalistický neberúc do úvahy prínos združenia O. do samotného konania pričom svojim postupom znemožnil vstup vedľajšieho účastníka do konania a odoprel mu tak právo na spravodlivé konanie.».*

Podľa názoru sťažovateľa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) *„hlavne nevyklučuje vstup vedľajšieho účastníka do konania. Aj z doslovného výkladu ust. § 251 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP) vyplýva, že ustanovenia tohto zákona sa použijú ak osobitný predpis neustanovuje inak. Nakoľko zákon*

vstup vedľajšieho účastníka vyslovene explicitne nevyklučuje osobitným ustanovením, nie je dôvod na nepripustenie vedľajšieho účastníka do konania. Z predmetného konania navyše vyplýva, že dané exekučné konanie má charakter sporového konania, čím je naplnený ďalší predpoklad mienený príslušnými ustanoveniami o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Základným predpokladom na vstup vedľajšieho účastníka do konania je existencia konania, ktoré má charakter sporu (tzv. sporové konanie). Exekučné konanie, ktoré upravuje osobitný predpis (Exekučný poriadok) je relatívne samostatným druhom civilného procesu, ktorý však splňa všetky znaky sporového konania.“, pričom „súd sa ani náznakom nezaoberal konkrétnou situáciou, ktorá vznikla podaním zdruzenia O. a uviedol len všeobecne ustanovenia týkajúce sa inštitútu vedľajšieho účasti. Strohým uvedením vyššie spomenutých ustanovení sa absolútne nedostatočne vysporiadal s tvrdeniami organizácie O. List ani dokonca neobsahuje výrok o tom, že vstup do konania zamietá.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní „*pripustiť vstup organizácie O... ako vedľajšieho účastníka na strane povinného*“, prizná sťažovateľovi finančné zadost'učinenie a úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 1172/2010, ku ktorým malo dôjsť príliš formalistickým postupom okresného súdu, ktorý v napadnutom konaní *„neberúc do úvahy prínos združenia O. do samotného konania... znemožnil vstup vedľajšieho účastníka do konania“*.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením sp. zn. 9 Er 1172/2010 z 27. júla 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie“) exekúciu obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „oprávnená“), proti L. M. (ďalej len „povinná“) pre vymożenie istiny vo výške 172 € s príslušenstvom zastavil bez návrhu v súlade s § 44

ods. 3 Exekučného poriadku z dôvodu, že uznesením okresného súdu č. k. 9 Er 1172/2010-10 z 10. septembra 2010 bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá, pričom uvedené uznesenie okresného súdu v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6 CoE 119/2011-41 z 27. apríla 2011 nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2011.

V súlade s § 44 ods. 3 Exekučného poriadku ak je uznesenie, ktorým sa žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietla, právoplatné, súd exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Napadnuté konanie okresného súdu bolo právoplatne skončené 18. augusta 2011, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu o zastavení konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „OSP“) ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 OSP do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa združenie môže podať návrh na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania

a) ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti alebo

b) je uvedené v zozname oprávnených osôb vedenom Komisiou (ďalej len „zoznam oprávnených osôb“), bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa združenie podľa odseku 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa.

Ustanovenie § 93 ods. 2 OSP ustanovujúce možnosť vstupu do konania právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (zákon o ochrane spotrebiteľa, pozn.) je účinné od 15. októbra 2008 (zákon č. 384/2008 Z. z.), pričom cieľom takejto úpravy je v súlade s dôvodovou správou označeného zákona zaistenie širšej ochrany spotrebiteľa.

Vedľajšie účasti je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť „zvítaziť“ v spore niektorému z účastníkov konania. Účelom už citovaného § 93 ods. 2 OSP je umožniť vstup do konania aj právnickej osobe

(združení), ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (zákon o ochrane spotrebiteľa, pozn.).

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ oznámil „podaním, ktoré bolo exekučnému súdu doručené dňa 4. 1. 2012 vstup do konania ako vedľajší účastník na strane povinného - spotrebiteľa a žiadal o odklad exekúcie vedenej pod sp. zn. 9 Er/1172/2010 a jej následné zastavenie“.

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie vedené okresným súdom bolo právoplatne skončené 18. augusta 2011, teda ešte pred doručením podania sťažovateľa, ktorým oznámil vstup do tohto napadnutého konania ako vedľajší účastník na strane povinného (4. januára 2012), bolo bez právneho dôvodu, aby okresný súd preskúmaval opodstatnenosť samotného podania, ktorým sťažovateľ oznámil vstup do napadnutého konania, ako aj dôvody návrhu sťažovateľa na odklad exekúcie a jej následné zastavenie.

Keďže sťažovateľ sa oznámením doručeným okresnému súdu 4. januára 2012 domáhal vstupu do napadnutého konania vedeného okresným súdom, ktoré bolo v danom čase už právoplatne skončené, nemohlo postupom okresného súdu, ktorým tento nepripustil sťažovateľa do napadnutého konania ako vedľajšieho účastníka dôjsť k porušeniu ním namietaného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012